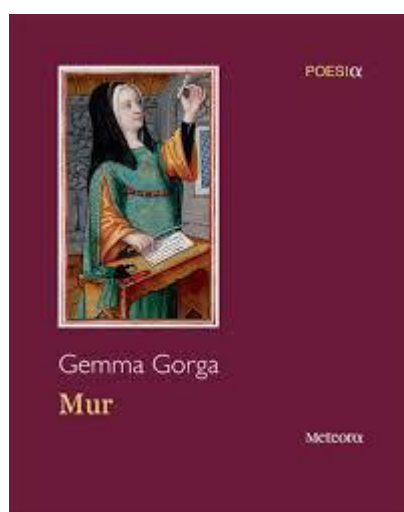

Llibres i més llibres

Ressenyes de llibres per compartir

DIMARTS, 24 MARÇ 2015 BY ENRIC

Mur

<https://llibresimesllibres.files.wordpress.com/2015/03/mur1.jpg>

Mur

Gemma Gorga

Barcelona, Editorial Meteora, 2015. 15 €

86 pàgines

Des del principi, la Gemma es desempallega sense miraments de la simbologia i les connotacions inherents a la paraula *mur* en un món saturat de llocs comuns i frases fetes. Aquí el mur pot ser les murades, aquelles dones increïbles de l'edat mitjana que renunciaven al món vivint a cel·les tapiades, però també l'existència viscuda per dones de determinades generacions, obligades a renunciar a ser nenes, noies, persones, quan la viudetat era una opció vital imposada socialment a perpetuïtat. El mur també podria ser la memòria dels oblidats per decret, el silenci, la solitud, l'amarg estoïcisme, el marciment de l'esperança, la renúncia integral a la felicitat deguts a les circumstàncies d'una època fosca i repressiva. "Sopant a soles", el poema inaugural, acaba amb els tres versos següents: "No volia compartir aquest vespre amb ningú, / però cada racó de solitud / estava habitat d'abans". A la poesia de la Gemma, on tot es diu pel seu nom sense dir-ne cap, els murs no es descriuen ni s'analitzen, sinó que són entitats de naturalesa en contínua metamorfosi. Com si hi bategués un objectiu, voluntari o espontani, de crear una metafísica de l'invisible procliu al misteri, a respostes sense pregunta. Percebre o no alguns dels poemes com a acabats es converteix en invitació a un viatge a l'extraordinari, perquè potser hi haurà una nova ocasió d'endinsar-s'hi per un altre camí. Crida l'atenció que bastants d'ells no acabin en punt: dubto que sigui cap errada o descuit. I és que

potser ni tan sols no sabrem ben bé què és aquest mur, però la Gemma ens en parla de la manera que sempre ha fet amb mestria: amb els silencis (al poema “Àvia”, que comença preguntant de manera gairebé retòrica: “Per quina artèria de silencis / es dessagna el llenguatge?”); amb els murmurs i les veus baixes [novament a “Sopant a soles”: “(...) M’acompanya la sagacitat / del mosquit, camuflat al revers de les ones / acústiques”, o a “La criatura”: “Tiben també / els llavis / si proves de parlar, / de dir que no / en veu molt baixa”]. I sobretot, amb una mordacitat gens gratuïta ni superficial, capaç de desbordar la dimensió universal de l’existència [“La mort deu tenir la mateixa / composició química / que el mercuri”, comença el poema “Densitat”. O a “Sota la il·lusió”: “(...) A cap biografia no consta quin dia / l’angúnia comença a calcificar teixit anímic / ni a quina hora les claus pesen en excés. / Tampoc les radiografies revelen el punt lletós / on la vida amenaça de fer-se agra.”].

Les dues fotografies que conclouen l’obra suggereixen proximitat emocional i familiar. Tanmateix, com passa a altres obres de la Gemma, aquest tarannà proper no és una aproximació autobiogràfica. Arran de les fotos, suposem que les àvies, les nenes i les dones que apareixen als poemes s’inspiren en profunds lligams genètics, però mai no se’ns dona cap nom ni dada biogràfica, sinó que amb totes aquestes protagonistes la Gemma teixeix un llenç que serveix de base poètica. L’ús del verb teixir en comptes de pintar no és pas gratuït. També hauria pogut dir cosir, perquè a les tres parts que structuren el llibre hi ha referències contínues: pedaços, teles, botons, caps de costura... Hi ha poemes amb títols prou eloqüents: “Cançó de cosir” o “Vetesifils”. Alguns de nosaltres ho identifiquem directament i íntima amb les nostres àvies, que quan no cuinaven o netejaven es passaven hores cosint i sargint mentre nosaltres les miràvem o hi jugàvem ben a prop, i sondejàvem la seva paciència inesgotable. Potser les àvies de *Mur*, aprofitant la deliciosa ironia de “Processionària”, on s’especula amb la causa de la llegendària ceguesa d’Homer, són en certa manera una nova modalitat de Parques que teixeixen els fils del destí, en aquest cas el propi. O potser el recomponen tan bé com poden o les permeten a base de pedaços, teles, vestits d’éssers estimats dels quals només conserven les absències. Sigui com sigui, el lector mai no en rep una versió completa i rotunda, sinó que ha d’entrar i sortir a cada un dels poemes, que en alguns casos semblen fascinants variacions de natures mortes. De vegades, aquests poemes no solament tenen títols molt escaients per a una exposició pictòrica (“Coreografia per a interior domèstic”, “Embrió”, “A ciutat”), sinó que fins i tot descriuen el procés generatiu d’una natura morta poètica, com és el cas de “Poètica del fragment”, tota una al·legoria d’obra pictòrico-poètica en *marxa*.

La divisió en tres parts, la presència de temes, motius i imatges característics del versos de la Gemma (les ales, els insectes, la farina, les flors, els silencis, l’autòpsia poètica del temps i la realitat...) amb d’altres menys habituals o de nous m’havia fet creure, en un primer moment, que tenia davant un nou exemple de poesia programàtica, modalitat que els darrers anys prolifera amb certa recurrència. Però amb la poesia de la Gemma Gorga, la sensació de certesa sempre és enganyosa, mai no en podem estar segurs perquè els seus versos tendeixen a manipular-nos amb la veritat poètica, amb una transparència que desconcerta. Una manipulació (no frau) molt subtil a base de miralls invisibles que només el jo poètic sap on són. Uns miralls els reflexos insospitats dels quals esdevenen refraccions dels temes que s’hi visualitzen o s’intueixen més enllà de la imatge. Comptat i debatut, *Mur* és una mostra excel·lent de com combinar ingredients per proporcionar una riquíssima, gairebé inacabable, dialèctica creació-percepció.

És difícil afirmar si *Mur* es tracta d’un exhaustiu tríptic poètic projectat en les tres parts en què s’estructura (Murades/Murta/Murmuri) o bé representa un immens retaule en el qual aquestes tres paraules componen plegades un metapoema on s’amaga una clau secreta. Des del punt de vista de la percepció, diria que som davant de l’evocació pictòrica, més que no pas de l’exposició fotogràfica —o de diàlegs poema-fotografia com passava a *Diafragma*— d’un món i una època als quals l’autora ret homenatge de manera intensa i emotiva, amb roent lucidesa i sensibilitat.

Recança

El gest que no torna

*Però en la cambra sorda del poema
l'àvia encara llesca la fogassa contra el pit
encara sosté l'agulla imperdible entre les dents
mentre diu a veure ara, gira't i camina
encara frega cada racó amb salfumant
perquè
cal fer net cal fer net cal fer net*

i aquesta és l'única manera

*cremant-se uns pulmons i unes mans
que van fer tard al crit i al puny*

About these ads: <http://wordpress.com/about-these-ads/>

 <p>L'home a la recerca del sentit - Viktor E. Frankl</p> <p>17,50 €</p> <p>Comprar</p>	 <p>El elemento: descubrir tu pasión lo cambia todo -...</p> <p>16,90 €</p> <p>Comprar</p>	 <p>Seis sombreros para pensar (2ª ed.) - Edward...</p> <p>14 €</p> <p>Comprar</p>
---	--	---

 casadellibro.com

Aquesta entrada ha esta publicada en poesia, sense categoria. Afegeix a les adreces d'interès l'enllaç permanent.

[Crea un lloc web gratuït o un blog a Wordpress.com.](#) | [The Misty Lake Theme.](#)

+ Follow

Follow “Llibres i més llibres”

Build a website with WordPress.com